

Νέος - παλιός Σεπτέμβρης

Νέος Σεπτέμβρης-παλιοί γνώριμοι, νέα σχολική χρονιά-παλιά τραύματα, νέο κτίριο-παλιό ετοιμόρροπο κτίριο, νέα φροντιστήρια-παλιά διαδικασία, νέα αρχή-παλιά μου τέχνη κόσκινο. Α΄ λυκείου. Με άλλα λόγια, μετάβαση στο απέναντι κτίριο. Σαράντα πέντε βήματα δρόμος. Χιλιομετρημένα.

Τόση ήταν η απόσταση που χώριζε το γυμνάσιο από τα δύο λύκεια. Τόση ήταν η απόσταση που έπρεπε να διανύσεις για να αποχωριστείς τα νάζια της προεφηβείας και να πέσεις με τα μούτρα στα βάσανα της εφηβείας. Στο ισόγειο βρισκόταν το επαγγελματικό λύκειο και στον επάνω όροφο το γενικό. Οι ραγισμένοι τοίχοι και οι σοβάδες που κρέμονταν σαν τρισιδιάστατο εκκρεμές πάνω από τα κεφάλια των μαθητών θύμιζαν περισσότερο γιατί παρά σχολείο.

«Στα ισόγεια είναι η θέα, κυρία Χαρτοφύλαξ», μας

καλωσόρισε ο διευθυντής προσπαθώντας να τιθασεύσει το ανιχνευτικό βλέμμα της Λίνας.

Εγώ, από την άλλη, έβλεπα για πολλοστή φορά την ίδια μορφή μπροστά μου. Έναν μικροκαμωμένο μεσήλικα με φαλάκρα που θύμιζε ροζάκι Θεσσαλονίκης, μικρά ποντικίσια μάτια, στραβοφορεμένα γυαλιά και καζάκα δύο τρία νούμερα μεγαλύτερη από το κανονικό που έμοιαζε με χυτό, μάλλινο φόρεμα. Την ίδια μορφή είχαν όλοι οι προηγούμενοι διευθυντές σε όλα τα σχολεία που είχα προλάβει να περάσω. Και όλοι μαθηματικοί. Λες και αν δεν μπορούσες να λύσεις εξίσωση τρίτου βαθμού δεν ήσουν ικανός να διευθύνεις.

«Να είστε σίγουρη πως έχετε κάνει τη σωστή επιλογή, θα το δείτε, η Νεφέλη θα καταφέρει να αναδείξει και να καλλιεργήσει όλα τα ταλέντα της εδώ... Είμαστε σχολείο πράξης εμείς, δεν περιοριζόμαστε στη θεωρητική κατάρτιση», συνέχισε να κομπάζει ο μικροσκοπικός διευθυντής θυμίζοντας τελάλη σε λαϊκή.

Όση ώρα συνεχιζόταν το αλισβερίσι, η ματιά μου έπιασε τον Ίωνα να περιφέρεται στην αυλή, με τα τεράστια λαχανί ακουστικά στα αυτιά του και το μονίμως σκυφτό κεφάλι. Πλησίασα αργά αργά πίσω του και έκανα να τραβήξω απότομα την πρίζα που τον συνέδεε με το δικό του κόσμο.

«Πας καλά, ρε!» με μάλωσε κατευθείαν.

«Πώς κάνεις έτσι, μωρέ; Ολόκληρο καλοκαίρι έχεις να με δεις, έτσι με υποδέχεσαι;»

«Οι Kings of Leon έβγαλαν καινούρια τραγούδια, ή μήπως δεν κυκλοφόρησαν τα νέα στα ξερονήσια που τριγύρναγες;» με γείωσε με τη μία.

«Αααα... έλα, όχι δεν πρόλαβα να ακούσω κάτι καινούριο, έλα, δώσ' μου να ακούσω κι εγώ λίγο, αφού ξέρεις πόσο μου αρέσουν... Έλα να κάτσουμε να μου πεις και τα νέα σου».

«Πρώτον, κοντά τα χεράκια σου, μη σ' τα κόψω! Δεύτερον, τα ακουστικά δεν τα αγγίζει κανείς! Μόνο εγώ! Τρίτον, βούλωσέ το επιτέλους και άκου!» φώναξε και τράβηξε απότομα το καλώδιο από το κινητό του ελευθερώνοντας τον αγαπημένο ροκ ήχο του συγκροτήματος. «“Radioactive”, ραδιενεργός, όπως κι εγώ... Γι' αυτό μη μου πάτε και πολύ κόντρα φέτος!» συμπλήρωσε απειλητικά.

«Ωραίο τραγούδι, από τη μουσική και μόνο καταλαβαίνεις ότι πρόκειται για τους συγκεκριμένους. Και για να 'χουμε καλό ρώτημα, εσύ πού πέρασες το καλοκαίρι σου;» προσπάθησα να τον χαλαρώσω.

«Πού αλλού; Δε σου είχα πει ότι θα πήγαινα στον κολλητό μου στην Ιαπωνία; Και όχι μόνο αυτό. Πετύχαμε και το παγκόσμιο συνέδριο Manga στο Τόκιο και φτιάξαμε έναν δικό μας ήρωα, σούπερ ήρωα, για την ακρίβεια, και πήραμε το πρώτο βραβείο στην κατηγορία “Σόνεν” που είναι η πιο ενδιαφέρουσα γιατί συνδυάζει υπερδυνάμεις και ξύλο!» άρχισε να παραληρεί ρίχνοντάς μου κλεφτές ματιές.

Οι μισές από τις καθημερινές εκφράσεις του Ίωνα είχαν μέσα τις λέξεις Ιαπωνία και Manga. Και οι μισές από αυτές ήταν δημιουργήματα της φαντασίας του.

«Και τι υπερδυνάμεις έχει ο ήρωας του κόμικ σας; Και πώς τον λένε;» ρώτησα.

«Σου έχω ξαναπεί να μην τα λες κόμικ! Δεν είναι μίκι μάους! Είναι ολόκληρη θρησκεία τα Manga!» με μάλωσε.

«Καλά, ντε, μη βαράς», απολογήθηκα.

Λες και δεν ήξερα τις ιδιοτροπίες του.

«Λέγεται Μάγκας! Κάθε φορά που υποψιάζεται ότι κάποιος τον πλησιάζει με σκοπό να του κάνει κακό, πληκτρολογεί μια εντολή στο κινητό του, τον σαρώνει απ' άκρη σ' άκρη, τον ακινητοποιεί για λίγα δευτερόλεπτα και μετά στρέφει την πρόθεσή του στον ίδιο του τον εαυτό. Δηλαδή, για να καταλάβεις, αν σε πλησιάσει κάποιος για να σου σκάσει ένα μπουκέτο, θα προσγειωθεί το μπουκέτο στη μούρη του. Θα αυτομπουκετωθεί», μου περιέγραψε με ύφος νεαρού επιστήμονα.

«Ρε συ, Ίωνα, αυτό είναι καταπληκτικό! Να ξέρεις, πάντως, αν ποτέ καταφέρεις στ' αλήθεια να κατασκευάσεις καμιά τέτοια συσκευή, θα τρέξω να την αγοράσω κι εγώ κι ο κόσμος όλος. Άσε που θα χεστείς στα γιούρια!»

Δεν ήταν εύκολη υπόθεση να χειριστεί κανείς τον Ίωνα. Πιο εύκολο ήταν να πιάσεις κουκούτσι καρπουζιού από το πάτωμα με γάντια φούρνου, παρά να συνεννοηθείς μαζί του. Είχα μάθει όμως το κόλπο. Κάθε

άτομο έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες. Και υπάρχει ένα συγκεκριμένο κλειδί που ξεκλειδώνει τον αληθινό του εαυτό. Ή, τουλάχιστον, κάποιες πτυχές του. Και οι αυτιστικοί έχουν τα κλειδιά τους. Αρκεί να ξέρεις πώς να πας στο «search tools». Αγάπη, υπομονή, συγκαταβατικότητα. Αυτά είχα προλάβει να ανακαλύψω ότι δουλεύουν στην περίπτωση του Ίωνα. Κι ας τον γνώριζα μόλις οκτώ μήνες. Αν το μυαλό των περισσότερων εφήβων που ήξερα έμοιαζε με τη σελίδα αναζήτησης «google all», του Ίωνα έμοιαζε με το «google images». Και αυτό τον έκανε αυτομάτως μοναδικό.

«Τι ειδικότητα έχεις επιλέξει;» τον επανέφερα στη σχολική πραγματικότητα.

«Υπολογιστών. Εσύ;»

«Γραφικών τεχνών».

«Δε θα βρισκόμαστε, δηλαδή;» με ρώτησε ρίχνοντας για λίγο τις αντιστάσεις του.

Για μερικά δευτερόλεπτα μετατράπηκε από επιθετικό ντόμπερμαν σε αθώο μαλτεζάκι.

«Μια χαρά θα βρισκόμαστε. Στα μαθήματα γενικής παιδείας θα είμαστε στην ίδια τάξη, δηλαδή γλώσσα, μαθηματικά, φυσικοχημείες... Μόνο στα μαθήματα ειδικότητας θα σπάμε. Ο διευθυντής πώς σου φάνηκε;» ρώτησα.

«Α, ο Μπουρδάρης; Δεν υπάρχει καλύτερος!» μου απάντησε με ορθάνοιχτα από τον ενθουσιασμό μάτια!

«Έλα, και δεν του φαίνεται!»

«Δεν υπάρχει καλύτερος... μαλάκας! Όνομα και πράμα που λέμε, η μπούρδα στο απόγειό της! Το ξέρεις ότι από τα ιδιαίτερα βγάζει τριπλό μισθό; Ότι πολλοί από τους ιδιαίτερους μαθητές του είναι και συμμαθητές μας; Ότι το σπίτι του το έφτιαξε με υλικά που προορίζονταν για το σχολείο μας; Να, κοίτα! Ρίξε μια ματιά απέναντι! Εκεί, πίσω από τη μάντρα! Το βλέπεις ένα σπίτι που μοιάζει με μικρογραφία του σχολείου; Ε, δικό του είναι. Τον καιρό που φτιαχνόταν το σχολείο, έτυχε να χτίζει κι εκείνος το σπίτι του. “Έτυχε!” Μιλάμε για καμιά τριανταριά χρόνια πίσω! Άμα το δεις από κοντά θα καταλάβεις. Μάρμαρα, αλουμίνια, χρώματα, κάγκελα είναι τα ίδια με του σχολείου. Λένε, μάλιστα, ότι τα συνεργεία περνούσαν πρώτα από το σπίτι του και μετά έρχονταν στο σχολείο! Αλλά πού να τα ξέρεις εσύ αυτά! Εσύ είσαι ξένη!»

Έτσι ήταν ο Ιωνας. Ή που δε θα μιλούσε καθόλου ή που δε θα έβαζε γλώσσα μέσα. Βέβαια, δε μιλούσε σε όποιον κι όποιον. Οι περισσότεροι τον πλησίαζαν με σκοπό να τον κοροϊδέψουν, έτσι κι εκείνος είχε χτίσει έξτρα άμυνες στις ήδη υπάρχουσες που πήγαιναν πακέτο με τη διαταραχή του. Στην τάξη τον φώναζαν ρομπότ εξαιτίας των μηχανικών του κινήσεων και των παγωμένων εκφράσεών του. Άλλοι τον κοροϊδευαν λέγοντάς του ότι είναι το αποτέλεσμα του ζευγαρώματος ανάμεσα σε ένα ψυγείο και έναν υπολογιστή. Ήταν ο μόνος, άλλωστε, από όλα τα παιδιά της τάξης που μπέρ-

δευε το I <3 U – κοινώς, I love you, στη γλώσσα του facebook – με εξίσωση μιγαδικών αριθμών. Και, ακόμη χειρότερα, ο μόνος που προσπαθούσε να τη λύσει.

«Όπου και να πάω ξένη είμαι, φίλε μου. Καμιά φορά ξένο αισθάνομαι και τον ίδιο μου τον εαυτό... Εσύ θα έπρεπε να με καταλαβαίνεις περισσότερο», τον μάλωσα επιπόλαια.

«Τι, είσαι κι εσύ αυτιστική;» με ρώτησε με μια υποψία ειρωνείας στη φωνή του.

«Όλοι είμαστε λίγο πολύ αυτιστικοί, Ιωνάκο μου! Όλοι κατά καιρούς κλεινόμαστε στη γλυκιά φυλακή του εαυτού μας και αρνούμαστε να ξεκουνήσουμε απ' αυτή. Επειδή νιώθουμε ασφαλείς εκεί. Ή επειδή φοβόμαστε να αντιμετωπίσουμε τον αληθινό κόσμο. Μπορεί, πάλι, να είμαστε απλώς εγωιστές, ξέρω κι εγώ! Ή να βαριόμαστε να βγούμε από το καβούκι μας».

Όση ώρα φιλοσοφούσα, εκείνος απέφευγε να με κοιτάξει στα μάτια. Το βλέμμα του ήταν μόνιμα καρφωμένο στο έδαφος, λες και επικοινωνούσε νοερά με κάποιο πλάσμα κρυμμένο κάτω από το φλοιό της γης.

Ξαφνικά, εκτινάχθηκε από το παγκάκι σαν αποκριάτικη σερπαντίνα και στήθηκε ακριβώς μπροστά μου.

«Εγώ, όμως, να ξέρεις δεν είμαι ερασιτέχνης αυτιστικός! Και από φέτος έχω και πτυχίο! Σύνδρομο Άσπεργκερ! Ακούς; Αυτιστικός υψηλής λειτουργικότητας, όχι ό,τι κι ό,τι. Δηλαδή, και έξυπνος και αυτιστικός και, ό,τι θέλω εγώ να είμαι, θα είμαι!»

Για πρώτη φορά στην κουβέντα μας βιάστηκε να με κοιτάξει για να κλέψει κάποια αντίδραση. Ποτέ δεν κοιτούσε κάποιον για παραπάνω από τρία δευτερόλεπτα.

«Ναι, αλλά εδώ προκύπτει ένα μεγάλο πρόβλημα το οποίο δε φαίνεται να έχεις σκεφτεί!» τον γείωσα με τη σειρά μου.

«Δηλαδή;»

«Ως έξυπνος αυτιστικός αυξάνεις τις προσδοκίες των καθηγητών οι οποίοι θα απαιτούν πολλά από σένα και θα ασχολούνται μαζί σου όλη την ώρα. Ως απλός αυτιστικός ίσως και να μην κινδύνευες καθόλου...» προσπάθησα να του τη φέρω για την υπερδιαφήμιση της νέας γνωμάτευσής του.

Με κίνδυνο, βέβαια, να ξεκλειδώσω άλλο ένα ξέσπασμα οργής.

«Ναι, έχεις δίκιο σ' αυτό. Αυτή όμως είναι η κατάρα των “μικρών σοφών”! Να προκαλούμε το ενδιαφέρον όλου του κόσμου, ενώ δε μας καίγεται καρφί για κανέναν! Δεν πειράζει, λέω ειδικά φέτος να εφαρμόσω τη θεωρία της χεστηκότητας. Πάντως, μη σε νοιάζει, έχει και χειρότερα φρούτα από μένα η τάξη. Θα έχουν πολύ υλικό να ασχοληθούν οι καθηγητές ετούτη τη χρονιά».

Είχε ένα δίκιο.

Την ταμπέλα «μικρός σοφός» του την είχε κολλήσει ο Νάκας, ο βιολόγος του γυμνασίου. Έκτοτε, ο Ίωνας την πιπίλιζε σαν καραμέλα.

«Εμένα δε μου αρέσουν οι όροι “Σύνδρομο Άσπεργκερ” και “Αυτισμός υψηλής λειτουργικότητας”, δεν τους καταλαβαίνω», μας είχε πει ο Νάκας μια μέρα που μιλούσαμε για τις ψυχικές ασθένειες των εφήβων. «Ας το λέμε Σύνδρομο του “μικρού σοφού” από δω και πέρα, αφού πρόκειται για πραγματικά χαρισματικά πλάσματα ώστε να καταλαβανόμαστε. Είναι τα άτομα εκείνα που δε θα ψάξουν ποτέ για τη βελόνα στα άχυρα. Θα την εντοπίσουν πριν ακόμα δουν τα άχυρα. Βασικά, χέστηκαν για τον παλιοσανό!»

Ο Νάκας είχε βάλει σκοπό να ξηλώσει τα παρατσούκλια ψυχάκιας, αγγελοκρουσμένος, psycho που συνόδευαν τον Ίωνα από το δημοτικό. Ήθελε να τον στείλει στο λύκειο με άλλο αέρα. Εκείνον του διεκδικητή και όχι του θύματος.

«Μικρός ζαβός;» τον είχε ειρωνευτεί ο Νικόλας ο Τμπιζα, ο αρχινταής της τάξης. Και ξέσπασε όλη η Γ΄ γυμνασίου σε γέλια.

Κάπως έτσι έπεσαν στο κενό οι προσπάθειες του Νάκα και ο Ίωνας έφτασε στην Α΄ λυκείου με ένα ακόμα παρατσούκλι στις πλάτες του. Και ας ήταν ο πιο έξυπνος άνθρωπος που είχα γνωρίσει ποτέ μου. Ο πιο έξυπνος, ο πιο αφελής και ο πιο εκκεντρικός μαζί.

«Στο προηγούμενο σχολείο, η διπλανή μου είχε επίσης Άσπεργκερ. Ήταν αστέρι, ρε! Και στα μαθηματικά και στους υπολογιστές. Στη γλώσσα το έχανε λίγο. Το μόνο πρόβλημα ήταν ότι δεν καταλάβαινε ούτε από

πλάκα ούτε από χιούμορ. Άσε που δεν την είχαμε δει ποτέ να γελάει. Πολύ spooky φάση. Όπως κι εσύ, τώρα που το σκέφτομαι! Ανάθεμα κι αν σε έχω δει ποτέ να χαμογελάς!»

Δαγκώθηκα. Προσπάθησα να κρύψω την έκπληξη που μου προξένησε η διαπίστωση της στιγμής. Δεν ήθελα να τον φέρω σε δύσκολη θέση. Κι όμως, τα δύο και μοναδικά άτομα που είχα γνωρίσει με σύνδρομο Άσπεργκερ ήταν μονίμως αγέλαστα, λες και κάποιος είχε πατήσει με ένα αόρατο τηλεχειριστήριο pause στις εκφράσεις του προσώπου τους και είχε αιχμαλωτίσει το πιο ανέκφραστο στιγμιότυπο. Έμοιαζαν σχεδόν θλιμμένοι, χαμένοι σε έναν δικό τους κόσμο, σαν πίνακες ζωγραφικής που απεικονίζουν στιγμιαία συναισθήματα. Τι περίεργη αρρώστια κι αυτή! Να μην μπορείς να γελάσεις, να χαρείς με κάτι. Ή μήπως μπορούσαν, αλλά αδυνατούσαν να το εξωτερικεύσουν; Και γιατί δηλαδή πρέπει να εξωτερικεύουμε τη χαρά μας; Για να νιώθουν όμορφα οι άλλοι; Ή μήπως είναι τόσο πληθωρικό συναίσθημα που δεν μπορεί να φυλακιστεί στα έγκατα της ψυχής μας και ψάχνει συνεχώς δίοδο διαφυγής; Πάντα μου ξυπνούσε φιλοσοφικές ανησυχίες η παρέα με τον Ίωνα. Κατά έναν περίεργο τρόπο η συμπεριφορά του με έβαζε συνεχώς σε σκέψεις. Όχι μόνο επειδή έψαχνα τρόπους να την εξηγήσω, αλλά και γιατί μου θύμιζε πτυχές του εαυτού μου.

«Θα με δεις να γελάω, όταν βγει στην παραγωγή η

εφεύρεσή μου», μου απάντησε με ύφος, επαναφέροντας τα ακουστικά στα αυτιά του και οδεύοντας προς την αυλόπορτα.

«Συμπαθητικός ο νέος διευθυντής», ακούστηκε η Λίνα πίσω μου.

«Βουλωμένο γράμμα διαβάζεις...» μουρμούρισα βαριεστημένα και ξεκινήσαμε για το σπίτι.

Διωνναία η μυγοπαγίδα

Ήταν εύκολο να καταλάβω πότε πλησίαζε η επόμενη μετάθεση της Λίνας. Λίγες βδομάδες πριν από κάθε ανακοίνωση αυξάνονταν οι βόλτες για βάφλα και παγωτό, πηγαίναμε πιο συχνά σινεμά, κάναμε συζητήσεις για το ενδεχόμενο υιοθέτησης του κουταβιού που πάντα ονειρευόμουν.

Όταν μια μέρα είδα ένα Γιορκσάιρ Τεριέ, στο χρώμα της ωχρής βελανιδιάς, να με περιμένει στον καναπέ του σπιτιού μασώντας το βιβλίο της χημείας, κατάλαβα ότι έπρεπε να κατεβάσω τη βαλίτσα από το πατάρι. Την ονόμασα Κάρμα, αφού ήταν το κάρμα της να με συντροφεύει σε όλα τα ταξίδια της ζωής μου, αλλά και γιατί μόλις είχα μάθει τη συγκεκριμένη λέξη. Η Λίνα αυτή τη φορά δεν έβγαλε το γνωστό της λογύδριο. Θεωρούσε ότι είχα πιάσει το νόημα.

«Ίσως αυτή η μετακόμιση να είναι και η τελευταία, άντε προτελευταία. Θα δείξει! Πάω για προϊσταμένη

πια! Είναι μεγάλο βήμα. Άλλη θέση, καλύτερη, ανώτερη, άλλη αμοιβή, άλλες αρμοδιότητες, άλλες ευθύνες...» προσπαθούσε να πείσει εμένα και τον εαυτό της μαζί.

Το είχα ξαναδεί το έργο.

«Μάνα, είσαι καριερίστρια, το έχουμε καταλάβει, δε χρειάζεται να μου πεις άλλα και δε με πειράζει που θα μετακομίσουμε πάλι», τη διέκοψα χρησιμοποιώντας μια ακόμη καινούρια λέξη που είχα συγκερατήσει από τα φιλολογικά.

Κυρίως συγκερατούσα εκείνες που ήξερα ότι είχαν χρηστική αξία για τον δικό μας τρόπο ζωής. Έτσι έμαθα από νωρίς να χρησιμοποιώ τις λέξεις καριερίστρια, στοχοπροσηλωμένη, εργασιομανής – ή workaholic, σύμφωνα με τη Μις Τζίνα –, κάθε φορά που έπρεπε να δικαιολογήσω τις πράξεις της Λίνας και, αντίστοιχα, τις λέξεις οχαδερφιστής, εναλλακτικός, απερίσκεπτος, κάθε φορά που έψαχνα να βρω λογική στις πράξεις του πατέρα μου, του Λουίς.

Κι όμως, κάποτε αυτοί οι δύο άνθρωποι είχαν πιο πολλά συνώνυμα που τους ένωναν παρά αντώνυμα που τους χώριζαν. Αγαπήθηκαν μια φορά κι έναν καιρό κι έκαναν εμένα. Γνωρίστηκαν στην Αγγλία. Ήταν συμφοιτητές στο ίδιο μεταπτυχιακό: «Χρηματοοικονομική των Επιχειρήσεων». Η Λίνα βρέθηκε εκεί από επιλογή. Ο Λουίς είχε κερδίσει μια υποτροφία από την ισπανική κυβέρνηση, δεν είχε κάτι καλύτερο να κάνει

και βρέθηκε απρόθυμα να μαθαίνει για οικονομικά μοντέλα.

Όσο βρίσκονταν μακριά από την Ελλάδα, όλα πήγαιναν ρολόι. Τελείωσαν το μεταπτυχιακό, έπιασαν δουλειές, γέννησαν εμένα. Η Λίνα ήταν κάθετη ότι έπρεπε να γεννηθώ στην Αγγλία για να πάρω αυτομάτως την υπηκοότητα. Και για να έχω καλύτερες προοπτικές στο μέλλον ως Αγγλίδα υπήκοος. Έτσι και έγινε. Την υπηκοότητα την πήρα. Οι ευκαιρίες ακόμη έρχονται. Με τα πόδια. Κουτσαίνοντας.

Αν και όλοι πίστευαν ότι η Λίνα ήθελε να γυρίσουμε στην Ελλάδα, η αλήθεια είναι πως ήταν απόφαση του Λουίς. Ο μεσογειακός Ισπανός μπορούσε πρόθυμα να ζήσει μακριά από την Ισπανία, αλλά όχι και μακριά από το ζεστό ήλιο, τις χρυσές παραλίες, το καλό φαί με τα φρέσκα ζαρζαβατικά από το μποστάνι. Αυτός ήταν που γυρόφερνε την ιδέα της επιστροφής στην Ελλάδα, την ώρα που η Λίνα είχε ήδη στρωμένη δουλειά στο αντικείμενό της. Κλάψα εκείνος, κλάψα κι εγώ που ήλιους άκουγα και ήλιους δεν έβλεπα. Είδε και απόειδε η Λίνα, έκανε τα χαρτιά της στον ΑΣΕΠ και βρέθηκε εύκολα διορισμένη καταμεσής του Αιγαίου. Χαρές ο Λουίς, χαρές κι εγώ που από το τσαλαβούτημα στα λονδρέζικα πεζοδρόμια βρέθηκα να τσαλαβουτάω σε καθαρές, αληθινές θάλασσες.

Τα πρώτα σύννεφα άρχισαν να σκιάζουν την ηλιόλουστη ζωή μας, όταν η Λίνα πήρε μετάθεση για την

ακριτική Ελλάδα. Στόχος της ήταν να θητεύσει κάποια χρόνια σε παραμεθόριες περιοχές και να επιστρέψει πανηγυρικά στην πόλη της, σε θέση διευθύντριας. Έλα, όμως, που ο Λουίς είχε εγκληματιστεί σε τέτοιο βαθμό στο νησί που στο άκουσμα και μόνο της είδησης τα έβαψε μαύρα. Είχε ήδη καλλιεργήσει το μικρό μπουστάνι που πάντα λαχταρούσε, είχε μετατρέψει με τα χέρια του από γιαπί σε εναλλακτικό καφενείο ένα χώρο μέσα στο κάστρο του νησιού και ένιωθε άρχοντας στο μικρό του βασίλειο.

Η μετακόμιση έγινε χειμώνα, οπότε ο Λουίς δεν γκρίνιαζε πολύ, αφού τέτοια εποχή δεν πατούσε κανείς στο μαγαζί και ο ήλιος έψαχνε τη λάμψη του. Άντεξε έξι μήνες τη ζωή της πόλης. Με τις πρώτες ζέστες την έκανε, με την υπόσχεση να μας επισκέπτεται όσο πιο συχνά γίνεται.

Τελικά, δε γύρισε ποτέ, παρά μόνο όταν έπαθα οξεία σκωληκοειδίτιδα και λίγο έλειψε να τους μείνω στα χέρια. Μαζί με το σκουλήκι βγήκαν και τα χαρτιά του διαζυγίου. Έτσι έγινα κι εγώ παιδί χωρισμένων γονιών, με δύο σπίτια και δύο υπηκοότητες.

Από το αιγαιοπελαγίτικο νησί στην παραμεθόριο και από την παραμεθόριο στην επόμενη πόλη της βόρειας Ελλάδας. Οι στάσεις άλλαζαν, αλλά ο τελικός προορισμός παρέμενε ο ίδιος.

«Εδώ θα τελειώσεις το λύκειο, είναι ανθρώπινη και ήσυχη πόλη!» αποφάσισε η Λίνα την ώρα που ανοίγα-

με τις κούτες της μετακόμισης. «Είναι μια πανέμορφη πόλη αυτή. Ήσυχη και πολύβουη, μικρή και μεγάλη ταυτόχρονα, με το λιμάνι στα πόδια της και τα σπίτια να σκαρφαλώνουν σαν τα αγριοκάτσικα στο βουνό! Να δεις, θα σου αρέσει! Κι όποτε θέλουμε, θα πεταγώμαστε στην πατρίδα μας να βλέπεις και τους παππούδες σου. Δεν είμαστε μακριά...» έπλεκε το εγκώμιο της νέας μας στάσης, αν και περισσότερο μου έδινε την εντύπωση ότι προσπαθούσε να πείσει τον εαυτό της παρά εμένα.

Αν και καταφθάσαμε Χριστούγεννα, η Κάρμα, το Γιορκσάιρ Τεριέ που αγοράστηκε με λίγα χρήματα αλλά πολλές δόσεις τύψεων από την κυρα-Λίνα, ήθελε τις βόλτες της. Έτσι έμαθα γρήγορα τα κατατόπια.

Πέρασα ώρες βολοδέρνοντας στα πλακόστρωτα σοκάκια, φωτογραφίζοντας λακκούβες με νερά, πάνω στις οποίες αποτυπώνονταν οι πιο αληθινές όψεις της πόλης. Έδωσα ονόματα σε καθεμία από τις καμάρες που κανείς δεν είχε σκεφτεί να βαφτίσει προηγουμένως. Καμάρες ψηλές, μεγαλοπρεπείς, που μετατρέπονταν σε χρυσά ανάκτορα όταν τις έλουζε ο ήλιος.

Κάθισα βράδια αμέτρητα στο γραφικό λιμανάκι μαθαίνοντας τα ονόματα και τα δρομολόγια των πλοίων απέξω. Έμοιαζε με σινεμά που κάθε ώρα είχε διαφορετική προβολή το λιμανάκι εκείνο. Άνθρωποι κουβαλούσαν φορτία βαριά στα χέρια τους και ακόμη βαρύτερα στα πρόσωπά τους. Ιδρώτας, δάκρυα, θάλασσα.